

SLOVENSKI NAROD.

Imaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter veča po pošti prejemani, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake veča znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemani za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo snkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

Zaradi denšnjega praznika izide prihodnji list nedeljo.

Iz Zagreba 17. marca.

[Izv. dop.]

Imenovanje naših velikih županov daje ogerskemu ministerstvu veliko glavo-bolja. Kakor se čuje, predložila je naša hrvatska vlada sledeče može na imenovanje: za zagrebško županijo Pogledića, za varaždinsko Utješeničevića, za belovarsko Rajznerja, za križevsko Davidovića, za reško Fodroczyja, za virovitiško (oseško) Kršnjačevića, za sremsko Bubanovića, in za požeško Vardjana. „Obzor“, priobčivši ta imena, rekel je, da so naredila „razan utisak“. Našim narodnjakom so ti možje premalo narodni, ogerskemu ministerstvu pa premalo magjarski. Osobno vprašanje igra pri nas še zmirom veliko rolo, in še dolgo ne bode premagano. To je povsod pri malo razvitih narodih, zlasti pa pri nas, kjer se dve diametralno nasprotni stoječi stranki za vladno krmilo boriti. Delokrog naših novih velikih županov je po zakonu o preustroju deželne uprave v precej ozke ograje stisnen. Naši stari veliki župani so bili dostojanstveniki, novi bodo pa samo uradniki. Stari veliki župani so imeli naslov „illustissime“ (presijajni), novim pa pripada samo naslov „magnifice“ (velemožni). Opaziti moram, da ima pri nas, kakor pri mandarinah na Kineškem, vsak uradniški razred svoj poseben „titulus“, kar se ve, da nij pečat velike kulture. Naši stari veliki župani so bili magnati (velmože), ter kot taki imeli virilni glas v našem saboru, in v hiši oger-

skih velikašev. Tudi novi župani ga bodo imeli, in baš zavoljo tega so se morali v novi naš politični ustroj sprejeti, ker bi se sicer v sestavljenju ogerske hiše velikašev dregnilo bilo. Ker pa naši veliki župani niso več velikaši, da! ker so enostalni uradniki, ne bi jim po zakonu o inkomptabiliteti pripadal virilni glas in sedež v ogerske velikaške hiši. To abnormiteto Magjari valjda sedaj uvidevajo, in za to bi radi spet vse na kup vrgli. „Pest. Lojd“ se nam grdo grozi, ter na ravnost pravi, da bo Tisza uzdo nam okolo vrata vrgel, ter nas zelo na kratkih vojkah držal. Iz vsega tega se vidi, da nas čaka zopet rogoborenje z Magjari in z njihovimi sinovci magjaroni. Borbe mej nami in njimi tudi poprej ne bo konca in kraja, predno ali oni nas celo ob tla ne vržejo in našo domovino v ogerske „varmedje“ ne razkrhljajo, ali pa, da se mi od njih celo ne razdružimo, kakor sta se razdružila Lot in Abraham. Tih čas korizme je pri nas tedaj dosta buren, in bog ve, s kakšno pisanico nas bo Tisza ob veliki noči razveselil. Tudi zakonsko osnovo o nekkih premembah našega volilnega reda preobrača ogersko ministerstvo uže dalje časa sem ter tje, ne vedé ali bi jo Nj. veličanstvu na potrjenje predložilo, ali ne. V velikej milosti je Živkovič pri ogerskem ministerstvu. Ta sumni mož javno in na skrivaj ruje pod Mažuraničem, ter za gotovo misli, da bo on njegov naslednik, če enkrat Mažuranič pade. Naslučiva se tudi, da on zavira naimenovanje velikih županov. Mogoče je vse pri njegovej lisičjej naravi, in bog ve, kaj je vse Tiszi na uho povedal.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 18. marca.

V *državnem zboru* 16. t. m. je bilo zopet enkrat eno cerkveno - politično vprašanje na vrsti, namreč osnova postave, ki takozvanim starokatolikom, v papeževo nezmotnost ne verujočim, pravico daje, svoje lastne verske občine imeti in cerkve rabiti, ne da bi kot posebna sekta iz katolicizma izstopili. Ultramontanci Wurm, Weber in Pflügl so proti tej neškodljivej postavi veliko orožja v boj prinesli, nemški liberalci so svitile a znane fraze mlatili k oknu ven in konca še nij. Nam se zdi, da je imel Weber (čegar klerikalnega stališča sicer ne usvajamo) prav, ko je dejal, da državni zbor nij imel časa ne volje odbora voliti za pritožbe celega naroda, a starokatoliki morajo zadovoljeni biti. Mi mislimo namreč, da so dandenes le „novokatoliki“, ki verujejo vse, ali pa inditerentisti, ki se tudi za starokatolike ne zmejnijo nič.

Češki listi „stare“ barve triumfirajo o svojej slavnej zmagi in o popolnem porazenju mladočehov, kateri poslednji pak v svojih „Narodnih listih“ samo to konstatirajo, da so poleg ene zmage, po drugih okrajih več, nego 400 glasov več imeli, nego pri zadnjih volitvah, kar kaže napredek njihove ideje v enem letu. Mirno misleč jim mora pritrčiti, ker to je dogodek. — Denes je volitev v mestih. Mladočehi so tu 15 kandidatov postavili, a le tam, kjer nij strahu, da bi vsled dveh čeških kandidatov Nemece ne zmagal.

Hrvatski „Obzor“ piše o cesarjevem potovanju v Dalmacijo: „Z naše strani mi le eno želimo, in pričakujemo, da se Dalmacija, pozdravljajoča cesarja, izkaže povsem, kakor dežela slovanska, zemlja hrvatska. Občine, mesta, korporacije, posamezniki in z njimi v čelu deželni odbor: vsi

Listek.

Gospica — kmetica.

(Novela A. Puškinova, — poslovenil F. M. Štifter.)
(Dalje.)

Kako to? povej, povej vse po visti.

„Izvolite: šli smo, jaz, Anisja Jegerovna, Nenila, Dunjka . . .“

Dobro, vem. Nu, potem.

„Dovolite, povem vam vse po visti. Glej! Začel se je obed. Soba je bila prepolnena ljudstvom. Bile so Kolbinske, Zaharjevske, žena prodajalčeva s hčeram, Hrupinske . . .“

Nu, a Berestov?

„Počakajte. Glej, sedli smo za mizo, prodajalčeva žena na prvo mesto, jaz zraven nje . . . a hčerke so se napasle, da sem se jaz sramovala . . .“

Ah, Nastja, kako si ti dolgočasna, z večnimi svojimi podrobnostimi!

„Aj kak ste vi nepotrpljivi! Nu, glej!

vstali smo iz za mize . . . sedeli smo tri ure, kosilo je bilo izvrstno; sladkarije vsake sorte, modre, rudeče, pisane . . . Glej! vstali smo iz-za mize, šli na vrt, tam lovili slepe miši, in tu se je prikazal tudi mladi gospodar.“

Nu, kak? Je-li res tako lep sam po sebi?

„Čudno lep, krasen fant, po vsej resnici. Prelepo rasten, visok, in rudečica mu je razlita po vsem lici . . .“

Res? A jaz sem mislila, da je njegovo lice tako blede. Kako? Kacega se j-tebi pokazal? Žalostnega, zamišljenega?

„Kaj govorite? Tako veselega človeka jaz še v svojem življenju nijsem videla. Prišlo mu je v glavo, z nami loviti slepe miši!“

Z vami je lovil slepe miši! Je-li mogoče!

„Prav lahko mogoče. I kaj mu je še prišlo v glavo! Lovil je, ujel i tak je moral tudi poljubovati!“

Kaj še! Nastja, ti se lažeš.

„Kaj še! Ne lažem se. Jaz sem se mu komaj ubranila. Celi dan je tak z nami prebil.“

Nu, kako, govoré, da je zaljubljen, na nikoga nij posebno gledal?

„Ne vem; no na me je uže malo preveč gledal, da, tudi na Tanjo, hčerko prodajalčeva; da tudi na Kolbinsko Miciko, a bilo bi grešno govoriti, da bi tako smešnež koga razžalil!“

To je čudno! kaj pri hiši o njem govoré?

„Gospodar, pravijo, preljubenzljiv: tako dober, tako vesel. Samo to nij lepo: za dekleti se prerad plazi. No, po mojem, to še nij nobena nesreča: s časom uže postane pameten.“

Kako bi ga jaz rada videla! rekla je Liza z vzdihom.

„Kaj pa je v tem tacega? Tugilovo od nas nij daleč, vsega skup tri vrste: pojte se sprehajati na ono stran, ali jezdit na

naj se obilno udeležé in učinijo pred licom svojega kralja, kakor čisti Hrvati. Tu je najboljša prilika, da se dostojno pokaže hrvatski značaj Dalmacije. Pokaže naj se dejansko, da Dalmacija nij samo v starih kronikah zibelj hrvatska, najslajnejši biser v kroni hrvatskega kralja. S tem naj se najprej razorožé protivniki hrvatske narodnosti v Dalmaciji, dokaže naj se najmočnejše, da Dalmacija nij italijanska dežela po narodnosti, nego, da v njej gospoduje izključljivo živelj hrvatski.“

Vnanje države.

Iz *Peterburga* se brzojavlja, da o prihodu ruskega carja maja meseca v Ems, tam nihče nič ne ve.

V *francoskej* narodnej skupščini je zahteval škof Dupanloup, naj se postava o višjem nauku na dnevni red dne. Minister Wallon je nasvetoval, naj se odloži za po praznicah, kar se je zgodilo. V naučnih in verskih rečeh je sedanje — če prav republikansko — francosko ministerstvo močno konservativno. — Francozje kupujejo po Angležkem konje za svojo vojsko. — Japonski cesar bode baje koncem avgusta prišel na Francosko. — V narodnej skupščini 17. marca pak se je Audiffret-Pasquier zahvalil za volitev predsedniško in naglašal, da se Francoska ima parlamentarizmu zahvaliti, da je prestala trde nezgode. Za podpredsednika je bil voljen Duclerc od leve.

Na *Poznanjskem* preiskave trajajo dalje. V Gnjezdu je bila 8. t. m. velikanska preiskava policijska po poljskih hišah zaradi tajnih papežkih poslanic. Preiskali so pruski organi vse prostore duhovniškega semenišča, sirotnišnice, stanovanje škofa Cibihovskega in vseh profesorjev ondotnega semenišča, celo malo semenišno kapelico in zakristijo. Našli so tri pisma, ki se tikajo baje tajnega opravištvá obeh škofij na Poznanjskem. — Urednik klerikalnega časopisa „Oředovnik“ g. Andřejevsky je bil pak 12. t. m. obsojen zaradi „razžaljenja“ nemškega cesarja na 4 mesece v zapor.

V berlinskem *nemškem* državnem zboru je bila 16. marca sprejeta postava o odtegovanju plače katoliškim škofom. Bismark je govoril pri tej priliki: „Ne sme se papežu, katerega jezuitje zapeljujejo, bolj pokoravati, nego kralju. Vlada varuje kakor je njena dolžnost, nemško svobodo duha proti Rimu, to dela z bogom za domovino in cesarja.“ Kakor je videti, si je Bismark še zadnjo frazo od svojih sovragov ultramontanov na posodbo vzel.

Dopisi.

Iz Celovca 18. marca. [Izv. dop.]

Ko od drugih slovenskih krajev vesele novice o bližajoči se spomladi dohajajo, imamo mi še precejšnje kope snega in tudi toplote nij baš mnogo. Navadno je kazal vse te dneve do 11. ure dopoldne toplomer 9—10 stopinj mraza in tudi popoldne nij kaj posebno bolje; proti večeru pa vse zopet zmruzuje. Navadni vetrovi dohajajo od vzhoda ali pa celo od severa; za sneg kaj pogubljivi jug se pri nas le redkokrat prikaže. Glavni vzrok temu je lega naših južnih gorá. Pač bolje bi bilo v marsikaterem oziru, ko bi se dale naše prekrasne gore za nekaj milj proti severu odnesti, vsaj bi potem v ožji zvezi bili z miljimi nam brati v Kranjskoj.

Oddelek sedanje koroške vojvodine se boče tako odločiti in po javnem plebiscitu zahtevati vtelesenje k Štajerju. Prebivalci labudске doline, iz skoraj povsem strogo klerikalnih dekanij št. Lenart, Wolfsberg in št. Andrej, kjer nahajamo razen posvetnih duhovnikov, še velikansk samostan jezuitov z 71 udi, potem oo. kapucine in benediktince, nečejo več ostati Korošci, temuč preustrojiti se v Štajerce. To bi za Slovence v ostalem Koroškem ne bilo preslabo, ker bi potem razmera mej nemškimi in slovenskimi prebivalci naše pokrajine za slednje še bolj ugodna postala. Številke bi bile potem blizu 190 000 in 110 000. V svrhu ločitve se je nekda mej Labudčani uže posebni odbor naiznamenitejših mož se zbral, da pouzroči potrebne korake. Vest o tej stvari je najprej došla v graško „Tages Pošto“ in nemško-koroški listi so precej nedelikatno napadli svoje sobrate, ter jim kretenezem, brahore itd. očitali. Vidi se iz tega, da Nemeč tudi sobrata in najožjega sorojaka obrekuje, če mu ovi povsem ne ugoja. Labudčani pa se za ovo natolcevanje ne menijo, ter iz novega trdijo, da jim je resna volja za ločitev po vseh postavnih sredstvih prositi in to zaradi tega, ker se od strani svojih sopokrajincev zane-marjene čutijo. Videti hočemo, kaj da postane iz ove moke!

Naj mi bode dovoljeno tukaj tudi nekatere druge novice naznaniti:

Po dolgem molčanji, pa za društveno življenje najugodnejšem času dolgotrajne zime in pripravnega pusta, ter oziroma posta, kateri čas se je do pičice prezrl, se je vendar le odboru (?) celovške slovenske čitalnice poljubilo tako dolgo uže zahtevani občni zbor sklicati, ali sedaj je bilo to klicanje le „glas upijočega v puščavi“. Ako se narodna stvar, naj bode te ali one vrste, predolgo zanemarja, zaspi s časom vsako veselje, vsako sodelovanje in sočutenje. Zborovati se nij moglo, ker se nij sešlo dovoljno število udov, ker nij prišel ne g. predsednik ne podpredsednik, če ravno je prvi sklical zbor. Take razmere najžalostnejšega obličja se najdejo pri nas, a v bližnjih mestih, na pr. v Mariboru čitalnično življenje iz novega vesele kali poganja. Upanja je le malo, da hoče v kratkem na tem polji bolje postati, ker se merodajne osebe celo malo, ali pa nič ne brigajo za probuditev narodnega ognjišča.

Pretečeni teden so se pričele obravnave porotnega sodišča. Mej drugimi je bilo obsojeno mlado kranjsko dekle zaradi poskušane detomora. Zatoženica je tu imela hudo stanje. Večina porotnikov je nij razumela, rabiti je bilo treba tolmača in tudi zagovornik je bil nezmožen slovensščine. Dobro bi pač bilo, ko bi si bila mej preiskovalnim zaporom umislila nemško slovnico; znabiti bi se bila potem nemškega, edino rešilnega jezika navadila in obravnavo razumela. Pač čudna prikazen, katerej nij treba natančnejega komentara.

Do sedaj je bil pri tukajšnjem državnem pravdništvu gosp. Steiner, ki je bil zmožen slovensščine in je torej tudi slovenska tu izhajajoča tiskovna dela pregledoval. Od sedaj znanprej bode to drugače. G. Steiner je premeščen v Gradec in namestu njega doide trd Nemeč, kateremu bode to delo gotovo nepremagljivo. V mestu, v katerem izhajajo trije slovenski časopisi in mnogo slovenskih knjig in tiskovin — posebno po družbi sv. Mohora — bilo bi vendar treba slovensščine po vsem zmožnega pravdniskega namestnika, ne glede na skoraj v celi celovške okolici po vsem slovenskega prebivalstva. Tukaj nij govoriti o praznih nevtemeljenih zahtevah, prošnjah in mnenjih,

sprehod; gotovo ga bode srečali; on vsako jutro za rano hodi s puško na lov.“

Ne, tako nij lepo. On more misliti, da za njim hodim. In k temu sta še starca v sovrastvu, in tudi meni ne bode mogoče, ž njim poprijazniti se . . . Ah, Nastja! veš kaj? Opravim se za kmetico!

„In, res, res! Oblecite tolsto srajčko, sarafan, in stopajte smelo v Tugilovo; za gotovim vas, da Berestov vas ne zamudi.“

In po tukajšnje izvrstno znam govoriti. Ah, Nastja, mila moja Nastja, kaka prekrasna misel!

In Liza je legla spat, za trdno sklenivši, uresničiti svoje namerenje. Hitro drugi dan je začela izpolnovati svoj načrt, poslala je kupiti na trgu tolstega platna, modre pavole in medanih gumbic; s pomočjo Nastje naredila si je srajčico in sarafan, vso svojo sobico je napolnila s šivanjem, in k večeru je bilo uže vse gotovo. Liza je pomerila novo opravo, in pred ogledalom si je morala priznati, da si sama po sebi še nikdar nij zdela tako lepa. Svojo nalogo je pono-

vila. Hodila je sem ter tja, globoko se priklanjala in nekoliko krat nagnila glavo, kakor porcelanasti mački na njenjej omari, govorila je v kmetskem narečji, se smijala, zakrivala z rokavom, in zaslužila polno odobravanje Nastje. Samo jedno je bilo trudno: skušala je na dvoru hoditi bosa, a na pokošenej trati jo je pikalo, in pesek, ter kamenčki bili so njenim nježnim nožicam neiznosni. Nastja jej je tudi v tem pomagala. Vzela je mero Lizine noge, zbežala na polje k Trofinu pastirju in najela po tej meri par cokel. Drugi dan še nij bilo ni svita ni zarje, a Liza se je uže vzbudila. Cela hiša je še spala. Nastja je za vrati pričakovala pastirja. Rožek je zapel, selska čreda se je potegnila mimo gospodskega dvora. Pastir je oddal mimo grede Nastji cokle in prejel od nje za plačilo nekaj kopejk. Liza se je opravila kmetico, šepetaje poročila Nastji vse oziroma mis Jacksohn, skočila črez zadnje durice in črez ograd zbežala v polje.

Zarja je sijala na vzhodu in zlate me-

glene ride, zdelo se je, pričakovale so soluca, kakor pridvorni očakujejo carja. Jasno nebo, jutrnji hlad, rosa, vetrček in ptičje petje polnili so Lizi srce z radostjo mladostno. Boječa se, srečati kako znano osebo, zdelo se ji je, pa ona nij šla, nego tekla. Približevaje se logu na meji očetovega imenja, začela je Liza iti nekoliko počasneje. Tukaj je morala pričakovati Alekseja. Srce jej je silno bilo, sama nij vedela zakaj, no bojazen katera spremlja naše mladostne burke, dela jih ravno najzanimivejše. Liza je stopila v mračni gaj. Njegov glubi, zaganjajoči se šum, vabil je deklico. Njena veselost se je polegla. Malo po malo podajala se je sladki fantaziji. Ona je mislila . . . a more se li na tanko opredeliti, kaj misli sedemnajstletna gospica sama v gaju, ob petih spomladanskega jutra. In tako je šla zamislivši se po stezi, katero so obdajala na obeh straneh visoka drevesa s hladno senčico. Naenkrat jo nalaja prekrasen pes. Liza se ustraši in zakriči. V tisti hip razdal se je glas: „tout beau, Sbgar ici“ . . . i mlad lovec se prikaže

temuč o strogo pokazujoči se nujni in nepremagljivi potrebi. Okoliščine same dovolj kažejo, kako živo jo potrebno, da vsaj v tem stroga pravica boče.

V Pliberk-u bode velikonočne dni večji zbor učiteljev, pri katerem se bode baje marsikaka zanimiva stvar pretresavala, mej drugem se bode tudi govorilo, kako je v okom priti novodobnemu celibatu ženskih učiteljic. Pač prav je, da se v tej stvari kaj stori, da se posvetuje in konečno prispe do svrhe, kako se imade to nenaravno stanje odstraniti ali vsaj obmejiti. Starošegni celibat duhovnikov in nun je marsikomu trn v peti in uže mnogo se je govorilo in pisarilo o tej stvari, a na drugi strani se ravno novošegni celibat utemeljuje in zagovarja. To je narobe svet.

Poslanstvu sta se odpovedala pretečeni teden g. Millonig in Mühlbacher, zaradi česar bodo v kratkem nove volitve v zgornjej Koroškjej.

Iz Metlike 16. marca [Izv. dopis.] Zabava v čitalnici metliški 14. t. m. je mnogo bolj zadovoljila, nego se je v tem resnem neplesnem času pričakovalo. Pripomogla je k temu brez dvoma igra „Na kosilu bom pri svojej materi“, v katerej sta se v prvi vrsti odlikovala uže mnogokrat in vselej pohvaljena gospodična Fani Soretičeva in g. Franjo Kuralt. Gospodično Gabrijelo Zalokarjevo pozdravljamo z veseljem kakor lepo nado našega igralnega društva, gg. Kamenšek in Soretič napredujeta krepko, kar jima radi priznavamo. Gostov smo imeli iz Karlovca, Jaske in Črnomlja, gostov veseljakov, narodnjakov, katerim je narodnost element, v katerem najslajše živijo. Razhajali smo se z obljubami, da se vezamski (velikonočni) ponedeljek v metliški čitalnici na plesu zopet snidemo. Dobro došli na pisanice (pirbe)!

Od Mirne 14. marca [Izv. dopis.] Št. Rupert, št. Rupert, ti gnezdo nemčursko, vse v tebi uže gode po nemško, po turško! tako mi je dejal pred meseci kmečk humorist, ko je izvedel, da so Dolar in njegovi privrženci v št. Ruperškjej enorazrednej šoli upeljali — nemščino. „Kaj doživel sem na sveti,“ mi je vskliknil! Res, človek bi mislil, da je v št. Rupertu celo leto pust,

da tamošnji možje ne pridejo nikdar k razumu. Saj je celó Dežman, naših nemškutarjev pol-bog izustil se, da je nemščina v ljudski šoli na Kranjskem neumuost „unsinn“, kar vem iz gotovega vira. A naših nemškutarjev nemškutarski dub hoče presegati še celó Dežmanovega? Kam ste vendar zabredli v svojej zaslepljenosti? Faktum je, da se v št. Rupertu uči medvedova tevtonščina. Kako, o tem vam bodem prihodnjč enkrat poročal. Dolar ne zadovoljen, da je storil glasoviti „Deutsch bis zur Adria“ silen korak naprej — risum teneatis Slovenci — tuhta in tuhta, kako bi oaza pruske kulture v št. Rupertu še bolj zelenela in cvela in tudi enkrat sad rodila. In glej! mož ta je silno brihtne glave. v kratkem jo je iztuhlal. Ker je v št. Ruperškjej občini več, nego preveliko otrok za enega učitelja, moral bi se po postavi napraviti nov razred. S tem se gotovo tudi Slovenci skladajo. Dolar zbere št. Ruperške može in čujte, kaj jim predlaga! „Mi moramo dobiti nov klas, ki pa mora biti „nemšk“; „nemškega“ učitelja moramo dobiti itd.“ ali je pristavil, da št. Ruperških kmetov sinovi bodo morali vsi pod „pikelhavbo“, kjer se ne govori več „bindisch“, hčerice vse morale iti v nemški rajh, da si kot „frajlice“ služijo tam potrebni kruh, o tem zapisnik one seje na tanko ne poroča. Nemškutarska navdušenost za ta D. predlog je bila velika. „Tako naj bode, tako mora biti; svet se bode čudil, kak „fortšrit“ mi št. Ruperčani v „tajč“ delamo!“ Sedaj jim vendar pride še na um, da bode nemškega učitelja tudi dobro plačati treba. A odkod denarjev? Ker so se občinske priklade, odkar št. Ruperčanom županuje Dolar, skoro podvojile, jim nikakor nij mogoče, da bi iz lastnega žepa toliko novih stroškov prevzeli. Ta razmišljanja so nemškutarsko navdušenost ohladila in malo, da ne bi bila splavala popolnoma po Bistrici. A srečni št. Ruperčani, da imate tacega moža mej soboj! V strašnej tej zadregi in soparici pride Dolarju kar precej na um: „Jo uže imam. hob's schon,“ cesar nam bodo za šolo pomagali, „landesschulfond“ mora „herschwitzati“, „bezirkshauptman“ so mi sami obljubili, da se bode za nas vse storilo, za to ker čemo biti „tajč“. Nepopisljiva radost

v možganih nemškutarskih! Dolar takoj naznani v Krško, da se je v št. Rupertu z vsemi glasovi proti — sklenilo, da se mora v št. Rupertu napraviti drugi nemški razred, da pak prosijo podpore, ker sami toliko stroškov ne zmorejo itd. Dolar je sicer računil, da, če tudi od nikod podpore ne dobodo, bode vendar sklep za njegov nemškutarski predlog ostal veljaven, in št. Ruperčani bodo morali za nemško šolo plačevati. A tu se je vendar zaračunil! Mej tem, ko je vse v zlatej nadi odgovora od okrajnega glavarstva pričakovalo, češ, kaj bodo drugi rekli, da tako izvrstno napredujemo na drugih stroške, jim naenkrat kot strela z jasnega razruši vse nemškutarske nade okrajni glavar g. Schönwetter, da namreč dá ukaz, da si mora št. Ruperška občina preskrbeti prostora za 2., oziroma 3. razred; da mora občina preskrbeti plače za 2., oziroma 3 učitelje; da mora občina stanovanje prirediti za 2 oziroma 3 učitelje itd. — in to vse na lastne občinske stroške! Dolar je vsled tega ukaza popolno potrč, da, v brezupu. Kmetje se o tej reči hladnokrvno pogovarjajo, češ, sedaj pa bode „niks tajč“. A Dolar ne ve tolažiti sebe, ne druge. Zopet se zberò možje ter sklenejo, da ostane vse pristarem, namreč, da se nemščina podučuje le v 1. razredu, ker jih več — nemajo. Prašali boste, kdo je pa predsednik št. Ruperškega krajnega šolskega sveta? Ne vprašujte me! — Bože daj, da bi bilo v kratkem boljše!

Domače stvari.

— (Tiskovna pravda.) „Slovenski Učitelj“ ima tiskovno pravdo. Toži ga c. kr. ljutomerski okrajni glavar zaradi razžaljenja časti, a valjda ne bode nič opravil.

— (Ljubljanski „škof“ Jarnej Vidmar) si nij mogel kaj, da ne bi bil pred svojim obče zelenim odbodom Slovencem še eno britko zasolil: v deželni šolski svet je volil edinega nemškutarja ali vladnega moža, ki ga ima mej duhovenstvom na razpolaganje, g. Premersteina, namesto isto tako vrednega Zavašnika. Dobro, da bode tega urškovanja kmalu konec!

izza grma. „Ne boj se, mila“ reče Liza „moj pes ne grize“. — Mej tem se je Liza obrabrila in umno porabila okoliščine. „Da ne gospodar“, odgovorila je nekoliko prestrašena in v velikej zadregi. „Jaz se bojim, viš, kako je hud videti; zopet se meče sem ter tja“. Aleksej (čitatelj ga je uže spoznal) mej tem neprestano gleda mlado kmetico. — „Jaz te spremim, ako se bojiš“ reče jej „ako mi dovoliš, da pojdem poleg tebe.“ — „Kdo ti brani? odgovori Liza; „voljnemu je celi svet odprt“. — „Od kod si ti? — „Iz Prilučina, hčer kovača Vasilja, grem po gobe.“ (Liza je nesla korbico na vrvi). „A ti gospodar, si li Tugolovski, ili kaj?“ — „Da, gola resnica,“ odgovori jej Aleksej, „jaz sem strežaj mladega gospodarja“. Aleksej je hotet s tem razmere mej soboj in kmetiskim dekletom poravnati. A Liza ga je pogledala, in se nasmijala. „Ti se lažeš“ rekla je, „nijiš šeme staknol. Jaz vidim, da si ti sam gospodar“. — „Po čem ti tak sodiš?“ „Po vsem.“ — „Res?“ — „Da, kako bi gospodarja ne mogla od strežaja razpoznati.

Nijiš tako napravljen, ne govoriš tako in pa ne kličeš po našem“. Liza je vedno bolj dopadala Alekseju. Po svojej navadi ne veliko ceremoniti s poskočnimi kmeticami, hotel jo je objeti, a Liza je odskočila od njega, in se naenkrat pokazala tako resno in hladno. da se Aleksej nij več upal kaj tacega poskusiti, da si ga je ta resnost osmešila. „Če vi hočete, da bodeva v prihodnjč prijatelja.“ rekla je z važnostjo, „neizvolite se tako nedostojno obnašati“. — „Kdo je tebe naučil take modrosti?“ vprašè Aleksej razhohotav se. „Menda pač ne Nastenika moja prijateljica služka vaše gospice? Glej na kake načine se širi prosvečenaje!“ — Liza je občutila, da bi bila skoro svojo nalogo zgrešila, zato se zopet hitro popravi. „A kaj govoriš?“ reče resno, „mislíš li, da jaz nikdar ne zajdem na gospodski dvor? Ne boj se, vsega sem se naslišala, vsega nagledala“. Črez nekaj časa nadaljuje: „Govoreča s teboj gob ne naberem. „Idi ti v stran, v katero koli hočeš, a jaz pojdem v drugo. Samo, srečko mi dajte, prosim ponižno . . .“ Liza se je ho-

tela oddaljiti. Aleksej jo je pridržal za roko. „Kako tebe imenujejo, srčice moje?“ — „Akulina,“ odgovorila je Liza in poskušala osvoboditi svoje prste iz roke Aleksejeve. — „Pusti me, gospodar, jaz moram domov.“ — „No prijateljica moja, Akulina, jaz gotovo pridem v goste k tvojemu očetu Vasilju-kovaču.“ — „Kaj praviš?“ odgovori z živostjo Liza: „Za Kriščevo voljo ne hodi, ko bi doma zvedeli, da sem jaz v gaju z gospodarjem na samem kramljala, ne bilo bi za me dobro. Oča moj, Vasilj-kovač bi me do smrti premlatil“. — „A jaz se gotovo še hočem s teboj videti“. — „Pridem zopet sem, morebiti, da ne bode ravno dolgo, za gobami to se ve.“ — „A kedaj?“ — „No, morebiti uže jutri“. — „Mila Akulina, poljubiti te pa ne smem?“ „Tako jutri v ta čas, nij res?“ „Da, da.“ — „No ti mene varaš?“ — „Ne varam“. — „Priseži mi.“ — „Glej, kakor je bog v svetih nebesih, pridem.“

(Dalje prih.)

— (Iz Mozirja) se nam 14. t. m. piše: Nabiranje novincev (vojaška stava) za gornje-gradski okraj bode v Mozirji dne 12. in 13. aprila. Za Vrnski okraj pak 14. aprila na Vrnskem. — Dne 21. t. m. bodeta gg. dr. Klingan in Baumgartner tudi v Žavcu predavala o kmetijstvu in konjereji. Prijatelji konjereje ne zamudite lepe prilike! — Vreme imamo uže tri dni zopet jako krasno; akoprav je zjutraj in zvečer še precej mrzlo, ipak je čez dan gorko. Ptiči veselo prepevajo, in vse se pripravlja sprejeti veselo prijetno, zeleno pomlad.

— (Nevaren požigalec.) Pred celjsko porotno sodnijo je stal minole dni jako premožen kmet in posestnik Jak. Avšner, obdolžen, da je zažgal osemkrat različna poslopja. Mož si je hotel ohladiti svojo jezo nad občino Ljubečno, kjer so mu pri nekej priliki nakopali sramoto na glavo. V malo tednih pogorelo je 8 hiš in še enkrat toliko gospodarskih poslopij, katera je vse on zlo-miselno zažgal. Sodnija mu je samo štiri požare od njega založene mogla dokazati, vendar so porotniki enoglasno priznali zločinco nevarnost in bil je vsled tega Jak. Avšner obsojen v zapor za celo življenje. Toženec je po svojem zagovorniku dr. Sajovicu vložil pritožbo zoper obsodbo.

— (Iz Brézie) nam piše župan gosp. Šnideršič in želi, da se popravi, ka planinski orel, o katerem je 2. marca v našem listu poročano bilo, nij bil divji, ampak od njega uže 8 mesecev krotén in je oni dan bil le ušel.

— (Popraviti) imamo večerajšnja vest, da prideta dva ljubljanska časnika uže v sesiji aprila meseca porotniških obravnav na vrsto. Dotične preiskave še niso dovršene in valjda ne bodo do prihodnje sesije.

Razne vesti.

* (Kaj je moral v poprejšnjem stoletju učitelj vse znati?) Znat je moral: Čitati, pisati, računati, orglati, kerščanski nauk učiti, peti, peresa rezati, godbo, pisma za godovno in novo leto kovati, sv. pismo stare in nove zaveze, cerkev in oltarje snažiti, duhovnike oblačiti, krščanski nauk, pot v nebesa, izreke vsega krščanstva, črtati, note pisati, latinski (?) kolekte spevati, frakturo ali gotiško, kancelijsko in kurént ali tekoče pismo pisati, uro navijati in staviti, spokorne psalme, briti, zvoniti, s škrabetljico pobirati, šolski zapisek napraviti, pa tudi nekaj šivariti in črevljariti. Ako je pa imel njivo ali travnike, moral je tudi znati: kositi, mlatiti, drvariti, kopati, sekati, živo ograjo klestiti, cepiti, brusiti in vrve plesti. Ali nij bil univerzalen? Uč.

* (Roparsk umor.) V malem trgu Gratwein, ki je druga železniška postaja od Gradca proti Dunaju, se je pripetil 15. t. m. po noči krvavi zločin. Nekov bogat posestnik, po imenu Pfenniger, vulgo Brandstätter, bil je od neznanih lopov po noči prepaden in umorjen v svojej postelji. Morilci so mu v pravem pomenu besede z težko železno lopato prekljali glavo. Nij dvombe, da je bil tu učinjen roparski umor. Da so morali ti zločinci biti navihani, je dokaz to, da so pustili na mestu nekoliko hranilničnih knjižic, ki obsegajo velike zneske.

* (Slepar.) Na Dunaji je nekov Kohn, ki je pod firmo J. Epstein imel banko, ogoljufal ljudi za 100.000 gold. in — pobegnil v Ameriko. Ali zasačili so ga v Sonthamptonu, ter ga ondodna policija izročila danajškej deželnej sodniji.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; železe i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, ožotnost, diabet, trganje, shušanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenee in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svētніка Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle-stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svētніка Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852. Revalescière du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dritti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalc in člen mnogo učeni družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842. Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričan sem se sam glede vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856. Ponavlja izrekam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec. Spričevalo št. 76.921. Obergimpfern, (Badensko), 22. aprila 1872. Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik. Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni. Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hušalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.“

Št. 64.210. Markizo de Brehan, bolehaje sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shušjanji in hipohondriji.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na uolgoletnem bolehanju glave in davljenju.

Št. 75.877. Flor. Köllera, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišanji v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanju in hušanju.

Št. 75.928. Barona Sigmio 10letne hramote na rokah in nogah i t. d. Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr. i funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah & 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Ljubljani bruku Diechti & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Loni Ludvig Müller, v Mariboru M. Merič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, akor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Uradno naznanilo.

19. marca 1875.

Zapisana firma: Andrej Hren, specerijski trgovec v Novem mestu.

Razpisane službe: Pri c. kr. deželnem blagajništvu v Ljubljani služba asistenta v XI. razredu; prošnje v 4 tednih c. kr. finančnemu ravnateljstvu. — Pri c. kr. okraj. glavarstvu v Senožečah, mesto uradniškega sluge, do 18. aprila, c. kr. predsedništvu dež. sodnije.

Javne dražbe: Marije Selanove na Viču, 9986 gid., 7. aprila (III. Ljubljana). — M. Mlakarjevo iz Velike vasi, 20. marca (III. Krško). — M. Levišarjevo iz Golega. 1967 gid., 20. marca (I. Krško). — Jov. Leksetovo iz Ravnega, 900 gid., 20. marca (I. Krško). — Jov. Jancevo iz Ve. Mraževoga, 265 gid. 30. marca (I. Krško). — Jarnej Turkovo, iz Loža, 7. aprila (I. Lož). — Josip Brataničev iz Metlike, 1805 gid., 30. marca (I. Metlika). — Mat. Slekotovo iz Bukovja, 31. marca (II. Postojna). — Mih. Šušteršičev iz Lipsejn, 1070 gid. 14. aprila (I. Lož).

Tržne cene

v Ljubljani 17. marca t. l.

Pšenica 5 gid. 10 kr.; — rež 3 gid. 60 kr.; — ječmen 3 gid. — kr.; — oves 2 gid. 10 kr.; — ajda 2 gid. 90 kr.; — prosó 3 gid. — kr.; — koruza 3 gold. 10 kr.; krompir 2 gid. 20 kr.; — fižol 5 gid. 30 kr.; masla funt — gid. 54 kr.; — mast — gid. 50 kr.; — špeh trišen — gid. 36 kr.; — špeh povojen — gold. 42 kr.; jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 27 kr.; — teletnine funt 24 kr.; svinjsko meso, funt 28 kr. — sena cent 1 gid. 30 kr.; — slame cent 1 gold. — kr.; — drva trda 7 gid. — kr.; — mehka 5 gid. — kr.

Štalijska gorca 18 marca

Akcije narodne banke	963	—
Kreditne akcije	235	75
London	1.1	35
Napol.	8	88
C. k. cekini	5	22 ¹ / ₂
Gold	04	40

Razglas.

V gozdih, imenovanih Medvedča in Hribeč, na Kušanovem gradu (Moosthal) bode v sredo 31. marca 1875, ob 9. uri zjutraj 1750 stoječih smrek in hoj od 8 do 21 palcev debelosti licitando prodanih.

Vse, kar to prodajo zadeva, se izvé pri gospodu **Tomaž Košir**-ju, (pri Škandru na Brezovic), ali pa pri posestniku v Ljubljani na kapucinarskem predmestju, hiš. štev. 30, v drugem nadstropju. (88—1)

Ljubljana, 18. marca 1875.

Za zamašenje otlih zob

nij nobeno sredstvo prospesneje in boljše, nego **zobna plomba** od c. k. dvornega zobnega zdravnika dr. J. G. Poppa na Dunaji, v mestu, Bognerstrasse št. 2, katero si more vsaka osoba sama prav lahko in brezbolečno deti v otli zob, ki se potem trdo sprime z ostalimi škrbinjami in zobnim mesom, zob pred daljšim drobljenjem varuje in lajša bolečino.

Anatherin — voda za usta

od dr. J. G. Poppa, c. k. dvornega zobnega zdravnika na Dunaji, v mestu, Bognergasse št. 2, je najizvrstnejše sredstvo pri revmatičnem zobobolu, pri vnetjih, oteklinah in pri gnojenju zobnega mesa, zobni kamen oluščiti, ter zabrani njegovo razširjenje, okrepi zobno meso pri zobéh, ki se majú, očisti zobé in zobno meso vsih škodljivih tvarin, us. am pak podeli prijetno čvrstost, ter odstrani z njih neprijetno sapo uže po kratkej rabi.

Anatherin — zobna pasta

od dr. J. G. Poppa, c. k. dvornega zobnega zdravnika na Dunaji.

Ta priprava ohrani čvrstost in čistoto dihanja, vrhu tega podeli zobém belo-leskečo barvo, ohrani, da se ne pohabijo in okrepi zobno meso.

Dr. J. G. Poppov

rastlinski zobni prah.

Zobé očisti tako, ako se rabi vsaki den, da ne odpravi samo običajno sitni zobni kamen, nego tudi zobna glazura dobiva vedno večjo belinjo in nježnost. (354—10)

V zalogi je v Ljubljani: pri Petričiču in Pirkerju, Jos. Karingerju, Ant. Krisperju, Eduard Mahru, F. M. Schmittu, E. Biršiču, v lekarni; dalje v vseh lekarnah, parfumerijskih in galanterijskih zalogah na Kranjskem.